

Η Ζωστήρα Του Πατέρα Μου

και η σχέση της με τα τεκταινόμενα στην παιδεία, αλλά και στον πλανήτη μας γενικότερα

Όταν πήγαινα στο δημοτικό σχολείο, είχα ένα μεγάλο έρωτα : το ποδόσφαιρο. Με μια μπάλα κοιμόμουν, με μια μπάλα ξυπνούσα. Μπάλες και γκολ έβλεπα και στα όνειρά μου. Και το όνειρό μου σαν μεγαλώσω ; Να γίνω ποδοσφαιριστής, σαν το Γαλάκο, το Δεληκάρη, τον Μπεκενμπάουερ, τον Κήγκαν. Όλο το καλοκαίρι το περνούσα με μια μπάλα στην αγκαλιά και στο πάρκινγκ του Προφήτη Ηλία, στον Πειραιά, στο Μπόουλινγκ αποκάτω, Έπαιζα μπάλα από τις 10 το πρωί ως τις 3 και 4 το απόγευμα.

Ο πατέρας μου ωρυόταν... «Τι θα γίνεις στη ζωή σου ; Θα σε καταστρέψει το ποδόσφαιρο!» Και – να 'ναι καλά ο άνθρωπος - ως παραδοσιακός πατέρας που ήταν, έβγαζε τη ζωστήρα του και με άρχιζε στις ... «ζωστηριές», για να «γίνω άνθρωπος». Μάταια εγώ προσπαθούσα να αρπάξω τη ζωστήρα, για να γλιτώσω μερικές. **Όσο αντιστεκόμουν, τόσο περισσότερο μου τις «έβρεχε»....**

Μεγάλωσα λιγάκι. **Πήγα στο γυμνάσιο**. Ξεπάρωσα λίγο. Βρήκα έναν καλύτερο τρόπο – κατά την τότε γνώμη μου - για να πηγαίνω κόντρα στον πατέρα μου. «Πού ήσουν ;» με ρώταγε θυμωμένος. «Μπάλα έπαιζα!», απαντούσα εγώ κι ας ήταν ψέματα, κι ας έλειπα για 10 μόνο λεπτά, κι ας ήταν 10 το βράδυ - τότε, βλέπετε, δεν υπήρχαν τα γηπεδάκια 5 Χ 5 με προβολείς -, έτσι για να τον πικάρω και να τον αντιμετωπίσω σαν ίσος προς ίσο, προκαλώντας τον. Έβγαζε λοιπόν τη ζωστήρα του και με άρχιζε πάλι ... Όμως αυτή τη φορά, το είχα βρει το κόλπο : όχι μόνο δεν αντιστεκόμουν, αλλά ενίσχυα κιόλας τον πατέρα μου : έδενα τα χέρια μου στο στήθος και του έλεγα : «Δείρε με όσο θέλεις. Δεν πονάω !» Και το χέρι του πατέρα μου έμενε μετέωρο ...

Ελληνική μυθολογία : Στους γάμους του Πηλέα και της Θέτιδας, ήταν καλεσμένοι όλοι οι θεοί και οι θεές, εκτός από την Έριδα, τη θεά της φιλονικίας. Θύμωσε λοιπόν κι αόρατη πήγε κι άφησε ένα χρυσό μήλο «για την ομορφότερη». Ήρα, Αθηνά κι Αφροδίτη μάλωναν και πήγαν τελικά στο Δία (θεός της δικαιοσύνης) για ν' αποφασίσει. Εκείνος για να μη δυσανεχτεί καμιά τους, τις έστειλε στον Πάρη, στην Τροία, με τα γνωστά επακόλουθα στον τρωικό πόλεμο.

Η.Π.Α, 1920 - 1933, περίοδος ποτοαπαγόρευσης. Η κυβέρνηση (με το νόμο Volstead/ 16.1.1920), έχοντας καλή προαίρεση, όχι μόνο δεν κατάφερε να μειώσει ή /και να εξαλείψει την παρασκευή, διακίνηση και πώληση αλκοολούχων ποτών, αλλά έφερε ακριβώς το αντίθετο αποτέλεσμα, και όχι μόνο : το εμπόριο έγινε παράνομο, άρχισε ν' ανθίζει η μαύρη αγορά, το έγκλημα να κινείται ανοδικά κι οι οργανωμένες συμμορίες να ευημερούν και να κερδίζουν πολιτική επιρροή. Τα παράνομα αποστακτήρια και τα μπαρ ξεφύτρωναν σαν μανιτάρια, και τα σημεία πώλησης έφθαναν τα 300.000, αριθμός διπλάσιος σε σχέση με την προ ποτοαπαγόρευσης εποχή. Η παράνομη παραγωγή (bootlegging) και εμπορία πέρασε στα χέρια του οργανωμένου εγκλήματος, με αποτέλεσμα ν' ανθίσει η Μαφία (Lucky Luciano κ.ά.) Η διαφθορά στην αστυνομία κάλπαζε (ο Al Capone υπερηφανευόταν πως είχε στην υπηρεσία του τη μισή αστυνομία του Σικάγου), γιατροί θησαύριζαν συνταγογραφώντας ουίσκι για ιατρικούς λόγους, φαινομενικά νομοταγείς πολίτες παραβίαζαν το νόμο συμβάλλοντας έτσι στην ηθική και κοινωνική κατάρρευση. Μεγάλες ήταν κι οι δημοσιονομικές απώλειες, καθώς το κράτος έχανε 500.000.000 \$ κάθε χρόνο από τη φορολογία του αλκοόλ. Τέλος, παρά την αρχική μείωση, λίγα χρόνια μετά την επιβολή της ποτοαπαγόρευσης, άρχισαν ν' αυξάνονται οι θάνατοι σχετιζόμενοι με αλκοόλ, ενώ τα ποτά-μπόμπες συνέβαλαν στη σημαντική άνοδο των τυφλώσεων και των παραλύσεων. (πληροφορίες : www.sansimera.gr και www.Hri.org/Samizdat)

Ναζιστική Γερμανία. Περίοδος 1933 – 1945. Ο Χίτλερ άρχισε ν' απαγορεύει σιγά σιγά το κάπνισμα σε δημόσιους χώρους, σε γραφεία και τουαλέτες. Το Υπουργείο Προπαγάνδας διέδιδε, ότι ο καπνός προκαλεί μεταξύ άλλων ανικανότητα στους άντρες, ότι το τσιγάρο αποτελούσε «μάστιγα» και «επιδημία», «ένα είδος αυνανισμού των πνευμόνων». Συλλάμβανε μάλιστα και οδηγούς με την κατηγορία, πως προκαλούν ατυχήματα, επειδή καπνίζουν.

Με βάση τα όσα προανέφερα, φαντάζεστε, υποθέτω, το αποτέλεσμα : «Παρά τις ομολογουμένως φιλότιμες προσπάθειες, η κατανάλωση του τσιγάρου διπλασιάστηκε μεταξύ 1933 και 1940, αντί να μειωθεί. Κάποιοι το ερμήνευαν ως ένα είδος αντίστασης στο χιτλερικό ζυγό. Ακόμα κι ο γερμανικός λαός αρνιόταν να πιστέψει αυτό που διακήρυσσαν οι προπαγανδιστικές αφίσες στους δρόμους : “Dein Körper gehört dem Führer” (Το σώμα σου ανήκει στο Φύρερ) (Τζον Κόρνγουελ, “Hitler’s scientists : Science, War and the Devil’s Pact” , εκδόσεις Viking / Penguin - από το περιοδικό BHMAGAZINO).

Σε κάποιο δημοτικό σχολείο του Πειραιά, 2007. Η νεοδιόριστη δασκάλα ουρλιάζει στην Α' τάξη για να ακουστεί. Λίγα παιδιά την ακούν. **Όσο πιο πολύ φωνάζει, τόσο λιγότερο ακούγεται**. Παλεύει, πότε με το καλό, πότε με το κακό, με τιμωρίες, απειλές κτλ. Κάποιοι μαθητές την προκαλούν κιόλας : Βγαίνουν από την τάξη, φωνάζουν, ενοχλούν, καταστρέφουν. Η δασκάλα είναι στα πρόθυρα νευρικής

κρίσης. Το αναφέρει στο διευθυντή, αυτός ειδοποιεί τους γονείς, τον επόπτη, το σχολικό σύμβουλο, αλλά η κατάσταση δε βελτιώνεται. Λίγα μέτρα πιο κει, σε μια άλλη τάξη, ένας «παλιός» δάσκαλος μιλάει ψιθυρίζοντας, ήρεμα, κι όμως τον ακούν και τον σέβονται όλα τα παιδιά. Ακόμα και οι άταχτοι μαθητές ...

Πειραιάς, 2004. Ο γιος ενός φίλου μου, Δ' τάξης μαθητής, παρουσίαζε φανερά συμπτώματα διάσπασης προσοχής, παραβατικής συμπεριφοράς, ανυπακοής, αντίδρασης. Είχε βλέπετε και δυσλεξία και αυτό δυσχέραινε ακόμα περισσότερο τα πράγματα. Ο πατέρας του - πολύ καθώς πρέπει κύριος και υπόδειγμα οικογενειάρχη, με όνομα στο χώρο του - Κέρβερος... **Όσο ο γιος του αντιδρούσε, τόσο του στερούσε τα προνόμιά του** (π.χ. το χαρτζιλίκι του, να πάει για μπάσκετ που τρελαινόταν ο μικρός), **τόσο τον περιόριζε τόσο του έβαζε κι άλλους κανόνες.** Τον έστελνε μάλιστα και σε ιδιωτικό σχολείο, με αποτέλεσμα να ξυπνά ο πιτσιρικάς στις 6.30 κάθε μέρα, να γυρίζει στις 3, να τρώει και να πέφτει με τα μούτρα στο διάβασμα και στα ιδιαίτερα ελληνικών, αγγλικών και ενίοτε και γερμανικών. Δεν ξεκουραζόταν καθόλου, διότι ο χρόνος πίεζε. Ωστόσο οι γονείς του κοιμόνταν μια ωρίτσα για μεσημέρι («γιατί άνθρωποι ήταν κι αυτοί και κουράζονταν», όπως μου έλεγαν) προτού ξαναγυρίσουν στο μαγαζί τους ... Ο μικρός όμως, όχι...

Θυμάμαι μια σκηνή : Ο Γιαννάκης (*σημ. το όνομα είναι αλλαγμένο*) μόλις είχε τελειώσει τα διαβάσματά του, ώρα 9 το βράδυ, έπεσε στο πάτωμα, και σχημάτισε με το σώμα και τα χέρια του ένα σταυρό φωνάζοντας : «ΑΝΑΣΤΑΣΗ !» Οι δικοί του τον κοίταζαν άναυδοι. Για μένα το μήνυμά του ήταν σαφές : «Σταυρώνομαι κάθε μέρα, κάντε κάτι , στραβοί είστε ; Δεν το βλέπετε ; Πόσο να καταστρέψω τον εαυτό μου ακόμα, για να το καταλάβετε ;»

Άλλες φορές έπαιρνε το μαξιλαράκι από τον καναπέ και άρχιζε να παίζει ποδόσφαιρο (σας θυμίζει τίποτα ;) μέσα στο σαλόνι. Ο πατέρας του τρελαινόταν : «Τι έχει το παιδί μου, Νίκο ; Είναι καλά; Ανησυχώ πάρα πολύ... Δεν ξέρω τι να κάνω ... Εσύ τι λες ;»

«Όσο το παιδί σου **αντιδρά**, έστω κι έτσι, να ανησυχείτε λίγο. Σημαίνει , ότι είναι ακόμα «ζωντανό». Όταν σταματήσει ν' αντιδρά, τότε ν' ανησυχήσετε πολύ. Αλλά ίσως τότε να είναι πολύ αργά. Τρέξτε, όσο είναι καιρός, να προλάβετε να σώσετε το παιδί σας...»

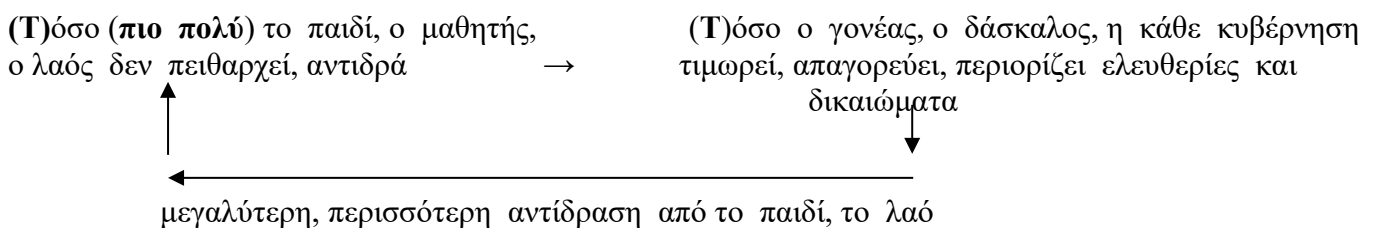
Θα μπορούσα να σας αναφέρω κι άλλα παραδείγματα, αλλά αυτά νομίζω είναι υπεραρκετά. Ίσως και να σας κούρασα με την πολυλογία μου.

Ερώτηση : Ποιο κοινό παρονομαστή έχω εγώ ως παιδί, ο (κάθε) Γιαννάκης, το κάθε απείθαρχο παιδί, η (κάθε) δασκάλα, η ποτοαπαγόρευση κι η Ναζιστική Γερμανία ; Το θέμα βέβαια μπορεί και να γενικευτεί. Η ίδια δυναμική ισχύει και για τις Ηνωμένες Πολιτείες του Τζορτζ Μπους σε σχέση με την τρομοκρατία και τον Μπιν Λάντεν, για την κάθε αυταρχική κυβέρνηση (μηδέ εξαιρουμένης της δικής μας) σε σχέση με το λαό, για κάθε αφέντη αρσενικό που έχει σκλάβα το θηλυκό, για Ισραηλινούς και Παλαιστίνιους, για λευκούς και μαύρους, για Έλληνες και Τούρκους, και πάει λέγοντας..

Η απάντηση, όσο κι αν φαντάζει αδύνατη, είναι πολύ απλή : **Όσο τραβά ο ένας το σχοινί** (βλέπε ο πατέρας μου, η Αμερικάνικη κυβέρνηση, ο Χίτλερ, η δασκάλα κτλ.), **τόσο αναγκάζεται κι ο άλλος** (π.χ. εγώ, ο Γιαννάκης, ο Παλαιστίνιος, ο Κύπριος, ο λαός), **να τραβά απ' την άλλη, για να συνεχίσει να διατηρεί το σύστημα την ομοιόστασή του, την ισορροπία του και να μη διαλυθεί.** Θα θυμάστε από τα παιδικά σας χρόνια το παιχνίδι με το τεντωμένο σχοινί : όσο το τέντωνε η μία ομάδα, τόσο (κι ακόμα πιο δυνατά) το τέντωνε κι η άλλη, για να μην πέσει και έτσι χάσει τον αγώνα.

Όσο περισσότερους κανόνες, περιορισμούς και τιμωρίες βάζουν οι γονείς, οι δάσκαλοι, οι κυβερνήσεις, τόσο περισσότερο θ' αντιδρούν, τα παιδιά, οι μαθητές, ο λαός. Και αυτό με τη σειρά του θα 'χει σαν αποτέλεσμα να χαρακτηρίζομαι εγώ, ο (κάθε) Γιαννάκης, το (κάθε) «απείθαρχο» παιδί / μαθητής, ο κάθε «απείθαρχος» λαός, ως «πιο απείθαρχος», και αυτό με τη σειρά του θα δικαιολογεί τις στερήσεις, τις απαγορεύσεις, τις τιμωρίες, τους πιο σκληρούς νόμους, την πιο αυστηρή αστυνόμευση κ.ο.κ. Φαύλος κύκλος δηλαδή.

Σας το δείχνω και σε σχήμα :

Το αποτέλεσμα ; Όλοι μα όλοι βγαίνουν χαμένοι. Δεν υπάρχει νικητής και νικημένος. Υπάρχει λιγότερο και περισσότερο χαμένος, αν και οι χαρακτηρισμοί αυτοί χάνουν τη σημασία τους σ' αυτές τις περιπτώσεις. Είναι νικητές και κερδισμένοι οι Αμερικάνοι μετά την 11^η Σεπτεμβρίου ; Κοιμούνται άραγε ήσυχοι ; Ταξιδεύουν αμέριμνα ; Όχι βέβαια. Σκάβουν μόνοι τους το λάκκο τους. Σας θυμίζω, πως ο Μπους βγήκε σε ψήφισμα στο διαδίκτυο ο 2^{ος} πιο επικίνδυνος άνθρωπος στον κόσμο, με 1^ο τον Οσάμα Μπιν Λάντεν. (ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ, Νοέμβριος 2006).

Το ίδιο αποτέλεσμα ισχύει και για το γονέα του (κάθε) Γιαννάκη, για τον (κάθε) αυστηρό δάσκαλο, την κάθε αυταρχική κυβέρνηση. Πιο χαμένοι απ' όλους, βέβαια, είναι τα παιδιά, οι μαθητές (διότι διαμορφώνουν λάθος χαρακτήρα) κι ο λαός, διότι γίνονται αντιδραστικοί, απείθαρχοι, **κακοί επαναστάτες**. Εννοώ, μ' αυτό, πως **ξέρουν τι δε θέλουν** (που είναι πιο εύκολο), **αλλά** συνήθως **δεν ξέρουν τι θέλουν** (που είναι πολύ δύσκολο). Το πρώτο θεωρείται αντίδραση, το δεύτερο δράση. Το πρώτο είναι ανέσωστο ή και λάθος, το δεύτερο είναι το σωστό. Λέω «όχι» στην αντίδραση, λέω «ναι» στη δράση, στη θέση, στη σύνθεση.

Και βέβαια, το βάρος για άρση του αδιεξόδου και εξεύρεση λύσης πέφτει πρωτίστως στους γονείς, στους δασκάλους, στις κυβερνήσεις, στους ανθρωποπλάστες γενικότερα, που έχουν την ισχύ και την εξουσία στα χέρια τους. Έχουν και το ρόλο του «Γονέα». Αυτοί έχουν το καρπούζι, αυτοί και το μαχαίρι. «Το ψάρι βρωμάει από το κεφάλι», λέει ο σοφός μας ο λαός. «Η δυσλειτουργία», με μάθαινε η δασκάλα μου η κ. Βασιλείου, «είναι στο υπερσύστημα, κι όχι στο άτομο». Αυτοί φέρουν πρώτοι την ευθύνη, αυτοί χρειάζονται να κάνουν πρώτοι τις αλλαγές. Και οι αλλαγές αυτές είναι πρώτα **εσωτερικές** και μετά εξωτερικές. Πρώτα χρειάζεται ν' αλλάξει κανείς «γυαλιά», και μετά θα πράξει αναλόγως. **Για να πράξω αλλιώς, χρειάζεται να το δω αλλιώς. Όσο χτυπάν τους διαδηλωτές, τόσο αυτοί θ' αντιδρούν περισσότερο.** Και η ένταση (θα) κλιμακώνεται. Μέχρι να θρηνήσουμε θύματα ή ώσπου να εγκαταλείψει ο πιο αδύναμος (ή ο πιο λογικός), για να επανέλθει όμως κάποια άλλη στιγμή, διότι το θέμα δε λύθηκε ουσιαστικά, απλά κουκουλώθηκε.

Αρκεί να καταλάβουν, **ότι η λύση** (που έδωσαν) **είναι το πρόβλημα**. Ζητείται λοιπόν, άλλη λύση, που να υπηρετεί το «μεγάλωμα» όλων, να υπηρετεί τη ΖΩΗ, να υπηρετεί ανθρώπους κι όχι θεωρίες και τα όποια κομματικά συμφέροντα. Εξάλλου ο προδομένος (και κατά συνέπεια θυμωμένος, οργισμένος), αργά ή γρήγορα, θα στραφεί εναντίον του προδότη.

Σας θυμίζω την εμπιστευτική έκθεση των αμερικανικών μυστικών υπηρεσιών, στην οποία αποφαινεται ότι «ο πόλεμος στο Ιράκ συνέβαλε στη δημιουργία ενός νέου κύματος μουσουλμανικού ριζοσπαστισμού και αύξησε την τρομοκρατική απειλή» (εφημερίδα Metropolis, 25.9.2006). Η σοφή στάση των Αμερικανών φάνηκε και στις πρόσφατες εκλογές στις Η.Π.Α. : Ο Μπους είπε στο λαό να ψηφίσει με το σκεπτικό ότι η Αμερική βρίσκεται σε πόλεμο. Γι' αυτό τις έχασε τις εκλογές... Ο απλός Αμερικάνος, αφού ξύπνησε κάπως, ψήφισε σοφά : «OXI» στον πόλεμο. Να σας το πω πιο απλά : Η βία φέρνει βία και τελικός χαμένος είναι αυτός που την προκαλεί. Και η Ιστορία βέβαια θα καταγράψει με μαύρα γράμματα τ' όνομά του στις σελίδες της.... Το πάθημα του (κάθε) Μπους στο (κάθε) Ιράκ και στις (κάθε) εκλογές στις Η.Π.Α. ας γίνει σε όλους μάθημα.

Οι συγκεκριμένες τακτικές (γονέων, δασκάλων, κυβερνήσεων) οδήγησαν τα παιδιά, τους μαθητές, το λαό σ' αυτήν τη συμπεριφορά, διότι (τα παιδιά, ο λαός) αισθάνονται αγωνία και φόβο, νιώθουν «απειλή». Και ξέρουμε από τη φύση, πως όταν ένα ζώο απειλείται, έχει δύο λύσεις : **fight or go**, να φύγει ή να πολεμήσει. **Για να επιβιώσει φυσικά !** Βγάζει νύχια και δόντια λοιπόν. Βέβαια, στους ανθρώπους δεν απειλείται η ζωή τους, αλλά η ποιότητα ζωής τους, το παρόν τους, το μέλλον το δικό τους και των παιδιών τους. Γι' αυτό και θυμώνουν και βγάζουν κι αυτοί «νύχια», φωνάζουν, αντιδρούν, απεργούν...

Εξάλλου, πιστεύω, πως οι έχοντες την εξουσία, δεν ενδιαφέρονται τόσο για το πιο είναι το σωστό και το καλό για το παιδί, το μαθητή, το λαό, το κράτος, όσο για το ποιανού γνώμη θα περάσει. Νομίζουν, ότι, αν επιβάλλουν την άποψή τους, θα είναι και πιο δυνατοί και πως ο χαμένος είναι αδύναμος. Νιώθουν έτσι σπουδαίοι, ικανοί, ΘΕΟΙ... Φευ ! Εγώ, αναρωτιέμαι απλά : είναι δυνατόν να έχει δικίο ένας άνθρωπος (π.χ. ο Μπους, ο πρωθυπουργός, ο υπουργός παιδείας) και να μην ξέρουν το καλό τους τόσες χιλιάδες άνθρωποι που βγαίνουν στους δρόμους ; Βλάκες είναι; Δε βλέπουν το καλό τους ; (έτσι όπως ορίζει «το καλό τους» ο γονέας, ο δάσκαλος, η κυβέρνηση) Η ζωή με έχει διδάξει πως η σοφία της «ομάδας» είναι μεγαλύτερη από τη σοφία του (ενός) ατόμου. Το διαπιστώνω συνεχώς στις Σχολές Γονέων που διοργανώνω.

Ζητείται νέα λύση. Αρκεί να καταλάβουν, ότι όλοι βγαίνουν χαμένοι. Αρκεί να θυμούνται ένα βασικό αξίωμα των ανθρώπινων σχέσεων : **«πέρασε» το δικό σου, αλλά έχασες τη σχέση...** Επέβαλες την άποψή σου, αλλά «έχασες» το παιδί σου, το μαθητή σου, τον ψηφοφόρο σου, τις εκλογές. Μπορεί

βραχυπρόθεσμα να «περάσει» το δίκαιο του ισχυροτέρου, του γονέα, του δασκάλου, της κυβέρνησης, αλλά μακροπρόθεσμα βγαίνουν χαμένοι.

Φανταστείτε την αγωνία του πατέρα μου, του πατέρα του Γιαννάκη, της κάθε μάνας, της δασκάλας, του κάθε κυβερνήτη. Ας αναρωτηθούν : τους αρέσει αυτή η κατάσταση ; Έχουν ήσυχη τη συνείδησή τους ; Κοιμούνται ήσυχα τα βράδια ; **Μπορούν να κοιτάζουν τον εαυτό τους κατάματα στον καθρέφτη ; Μπορούν να κοιτάζουν τον άλλο στα μάτια ;** (Δεν ξέρω αν το 'χετε παρατηρήσει, αλλά όταν οι πολιτικοί μιλάνε στον τηλεοπτικό φακό, δεν τον κοιτάζουν κατάματα, όταν έχουν «λερωμένη τη φωλιά τους»...)

Η λύση είναι απλή. Την ξέρουμε όλοι, αλλά δεν ξέρουμε, ότι την ξέρουμε. Σας τη θυμίζω μ' ένα παράδειγμα, πάλι μέσα από την ευρύτερη οικογένειά μου. Η θεια μου η Ελένη, γριούλα πια, έχει ένα γαϊδαράκο στο Χουμέρι στην Κρήτη που την πηγαίνει στο χωράφι της κάθε πρωί. Του 'δειξε μία φορά το δρόμο και από τότε ο γάιδαρος πηγαίνει μόνος του. Ε, κι όταν καμιά φορά ξεστρατίζει, για να φάει κάνα ξυλοκέρατο, τότε και μόνο τότε η θεια μου τον επαναφέρει στο σωστό δρόμο. Κι ο γάιδαρος συνεχίζει . Αυτήν τη μέθοδο εφαρμόζω κι εγώ στην τάξη, εδώ και χρόνια με άριστα αποτελέσματα. Είμαι σε χαλαρή επαγρύπνηση, εποπτεύω τα πάντα, κι επεμβαίνω, μόνο όταν και όσο το κρίνω απαραίτητο. Κι αφήνω τα παιδιά ν' **αυτορρυθμίζονται**.

Ας λασκάρουμε εμείς οι ανθρωποπλάστες το σχοινί. Έτσι ηρεμεί κι ο άλλος και λασκάρει και κείνος το δικό του σχοινί. Και μετά μπορείς να μπεις σε διάλογο με βάση τη **ΘΕΣΗ – ΑΝΤΙΘΕΣΗ – ΣΥΝΘΕΣΗ**. Εκεί έχουμε κολλήσει : στη σύνθεση. Ο καθένας θέλει να γίνει το δικό του. Ας δώσουμε έμφαση σ' αυτό που μας ενώνει κι όχι σ' αυτό που μας χωρίζει. Όλα τα ζωντανά συστήματα έχουν την τάση της αυτορρύθμισης. Και της αυτοποίησης και της σκοποστρέφειας φυσικά. Και το κυριότερο, είναι συνεξελισσόμενα. **Ποτέ δε θα γίνουμε ευτυχισμένοι εις βάρος της ευτυχίας των άλλων...** Όλοι θέλουν το καλό τους. Ας υποχωρήσουν οι πιο δυνατοί. Αυτό δείχνει δύναμη κι όχι αδυναμία. Ας δώσουν ένα μάθημα σοβαρότητας, ευθυξίας και ανάληψης ευθύνης. **«Κερδίζεις» τον άλλον, όταν πηγαίνεις δίνοντας κι όχι παίρνοντας...**

Οι Κινέζοι, εδώ και 5.000 χρόνια, γνωρίζουν ότι **ΚΡΙΣΗ = ΚΙΝΔΥΝΟΣ + ΕΥΚΑΙΡΙΑ**. Ας το δουν λοιπόν «οι Μεγάλοι» σαν ευκαιρία, για να επαναπροσδιορίσουν στάσεις και συμπεριφορές. Τα υπερσυστήματα (κυβερνήσεις, δάσκαλοι κτλ) ας παραχωρήσουν μέρος απ' την εξουσία τους στα υποσυστήματα (παιδιά, μαθητές, λαό), διδάσκοντας ταυτόχρονα την **ευθύνη**, τη **σοβαρότητα**, τη **δέσμευση**. Η εξουσία πέθανε, ζήτω η συνεξουσία ! Ο ηγέτης (που προσδιορίζει κάποιο πρόσωπο), θεωρείται πλέον παρωχημένος τρόπος διακυβέρνησης. Ας δώσει τη θέση του στο «ηγείσθαι», που σηματοδοτεί διεργασία. Το «αποφασίζει» να γίνει «συναποφασίζει», το «ηγείσθαι» να μετατραπεί σε «συνηγείσθαι».

Θυμηθείτε την Ελλάδα, προ Τουρκοκρατίας και πόσο όμορφα αυτοκυβερνούνταν οι κοινότητες μόνες τους. Αν δεν κάνω λάθος, αυτό το σεβάστηκαν ακόμα και οι κατακτητές Τούρκοι, μιας και τους βόλευε βέβαια. Άλλο είναι να ξέρεις προσωπικά το κάθε μέλος της κοινότητας, το Γιώργο, την Ελένη, τη Μαρία, κι άλλο είναι ν' αντιμετωπίζεται ο πολίτης από το κράτος μόνο σαν κι ένας αριθμός φορολογικού μητρώου και σαν «ένοχος μέχρι αποδείξεως του εναντίου». Άλλο είναι να παίρνεις και να δίνεις (= αλληλεξάρτηση, η οποία δυναμώνει τη σχέση), κι άλλο είναι μόνο να παίρνεις. Την κοινότητα την έβλεπαν τα μέλη της με καλό μάτι, το κράτος όμως τ' αντιμετωπίζουν πάντα με δυσπιστία. Και δε φταίνε βέβαια οι πολίτες.

Έτσι όλοι θα νιώθουν νικητές και κανείς δε θα αισθάνεται χαμένος. Μας συμφέρει όλους, διότι ο «χαμένος» βγάζει νύχια... Θυμηθείτε τα λόγια του πρωθυπουργού, μετά τη συνάντηση με τους δασκάλους : «Δεν υπάρχουν νικητές και νικημένοι». (MEGA, 24/10/2006). Ε, τότε, κύριε Καραμανλή, φαίνεται τρελάθηκαν τόσοι μαθητές, φοιτητές, δάσκαλοι, γεωργοί, οικοδόμοι, συνταξιούχοι που βγήκαν στους δρόμους παρακαλώντας τ' αυτονόητο : **ΑΞΙΟΠΡΕΠΕΙΑ. Νοσεί η ίδια η κοινωνία**, όταν βγαίνουν δάσκαλοι στους δρόμους και παρακαλάνε ...

Κάτω από το θυμό, υπάρχει πολλή αγωνία. Γι' αυτό και αντιδρούν έτσι, αυτοκαταστρεφόμενοι όμως κι αυτοί (χάνοντας τα μαθήματά τους, τα χρήματά τους, διακυβεύοντας τη σωματική τους ακεραιότητα κτλ.). Μην εστιαστείτε στο θυμό τους, αλλά στην αγωνία τους. Ένα υποθετικό παράδειγμα, για να καταλάβετε τι εννοώ : Οι κάτοικοι ενός ορεινού χωριού δεν έβρισκαν δουλειά, δεν είχαν ψωμί να φάνε κι άρχισαν να κάνουν επιδρομές στον κάμπο. Βάλανε λοιπόν φρουρούς και χτυπούσαν, συνελάμβαναν και τιμωρούσαν αυστηρά τους δράστες. Τίποτα όμως. Αυτοί συνέχιζαν να κλέβουν, αφού δεν είχαν να φάνε. Όσο πιο πολύ έκλεβαν, τόσο περισσότερη αστυνόμευση και βία χρειαζόταν για την διαφύλαξη της τάξης. Κι όμως η λύση ήταν τόσο απλή : φαγητό θέλαν οι άνθρωποι κι όχι ξύλο και τσαμπουκά. Φαγητό και μια δουλειά για να θρέφουν τα παιδιά τους. Δεν ήταν κλέφτες, άνεργοι ήταν,

φοβισμένοι, απογοητευμένοι και θυμωμένοι... Ό,τι γίνεται και φέτος με τους δασκάλους και τους φοιτητές.

Έχετε μοναδική ευκαιρία, κύριε Πρωθυπουργέ, να κάνετε τα λόγια σας πράξη. ΔΩΡΟ σας κάνουν οι δάσκαλοι κι οι φοιτητές. Σας θυμίζουν πως στραβά αρμενίζετε και πρέπει να κάνετε κάτι πριν είναι αργά (βλέπε Μπους). Εσείς θα εισπράξετε και τα πολιτικά οφέλη. Και μην ξεχνάτε, πως ο λαός δεν έχει τίποτα εναντίον σας, εναντίον του ανθρώπου Καραμανλή, τον οποίο σέβεται, εκτιμά και ψηφίζει. Έχει όμως πολλά ενάντια στις πράξεις σας. Τις πράξεις σας καυτηριάζει, όχι τον άνθρωπο. Επωφεληθείτε, όσο είναι καιρός. Έτσι θα είστε Ο ΕΝΑΣ, Ο ΠΡΩΤΟΣ που το έκανε αυτό, κι όχι ΑΛΛΟΣ ΕΝΑΣ (όπως και τόσοι άλλοι υπουργοί και πρωθυπουργοί που ήλθαν και παρήλθαν και ξεχάστηκαν σύντομα)... Κι εμείς που τώρα σας αντιπαλεύομαστε, εμείς πρώτοι θα χαιρετήσουμε την κίνησή σας αυτή. Μαζί σας είμαστε, όχι εναντίον σας... Το ξέρω, πως δεν μπορείτε ν' αλλάξετε τον κόσμο. Μπορείτε όμως ν' αλλάξετε την Ελλάδα... Επωφεληθείτε όσο είναι ακόμα καιρός. **Για να μπορείτε να κοιτάζετε, όχι εμάς, αλλά τον εαυτό σας στα μάτια ...**

Ας δείξουμε στα παιδιά μας ποιο είναι το σωστό μέσα από το πρότυπό μας κι όχι με κηρύγματα και διδασκαλίες. Ας έχουμε το ρόλο του **ιγνλάτη**, του **καταλύτη**, του **ρυθμιστή**. Οι Άγγλοι έχουν τη λέξη CARE (= φροντίζω, νοιάζομαι). Χωρίστε την στα δύο : **CA-RE**, δηλ. CAtalysator και Regulator. Έτσι θα το θυμάστε πιο εύκολα. Αυτός είναι ο ρόλος του κάθε γονέα, του κάθε ηγέτη : σιγά σιγά **ν' αυτοκαταργείται**. Μόνο έτσι θα έχει πετύχει στο ρόλο του. Όσο βλέπω στο σχολείο τους μαθητές μου να με χρειάζονται, τόσο ανησυχώ κι επαγρυπνώ. Και προσπαθώ... Όσο τους βλέπω να δουλεύουν και να τα καταφέρνουν μόνοι τους, τόσο ησυχάζω και ηρεμώ.

Και κάτι πολύ σημαντικό. Ας βάλουμε στη ζωή μας αξίες που έχουμε ξεχάσει : σεβασμό, δικαιοσύνη, νοιάξιμο, δέσμευση, συμβόλαιο, σοβαρότητα, ανάληψη προσωπικής ευθύνης, ταπεινότητα, μετριοφροσύνη. Και κυρίως **ΑΝΘΡΩΠΙΑ** ... Το «**το καλό το δικό μου πρέπει να είναι καλό και για τον άλλον**» ας γίνει ο μπούσουλάς μας.

Ας σκεφτούμε πόσο καλύτερη γίνεται η ζωή όλων μας, όταν συνεργαζόμαστε και ο καθένας καλλιεργεί την αυτονομία και την πρόδοό του **μέσα από και για την αλληλεξάρτηση**. Ας χάσουμε μερικά από τα κεκτημένα. Αυτά που θα κερδίσουμε (γαλήνη, ηρεμία, συνεργασία, φιλία, πρόοδο κι ευημερία) είναι ανεκτίμητα.

Είθε οι πλάθοντες ανθρώπους να έχουν τη θετική ενέργεια του Δία : **δικαιοσύνη, κατανόηση, καλή θέληση, γενναιόδωρη αρχηγία...**

Τα απείθαρχα παιδιά, ο απεργός δάσκαλος, ο απείθαρχος λαός δεν είναι το πρόβλημα, είναι η λύση. Μας αφυπνίζουν. Μας δείχνουν το δρόμο. Το δρόμο της καρδιάς. Ας τον ακολουθήσουμε. ...

Υ.Γ. Και για αυτούς που αναρωτιούνται τι απέγινε με τον πατέρα μου, τους λέω : Τα χρόνια πέρασαν, ο «Νιούκος» (έτσι μ' έλεγε η δίδυμη αδερφή μου) μεγάλωσε, έγινε ένας καταξιωμένος δάσκαλος και ψυχολόγος. Όσο για τον πατέρα μου ; Ε, κι αυτός άλλαξε. «Πολύ διαβάζεις, βρε παιδάκι μου, πολύ δουλεύεις, θα πάθεις τίποτα. Δεν ξεκουράζεσαι καθόλου ;» Κι όσο για το δάσκαλο που μιλούσε ψιθυριστά κι όμως ακουγόταν στην τάξη και όλα τα παιδιά τον αγαπούσαν, «έτσι σοφοί που γίνατε με τόση πείρα», θα καταλάβατε ποιος είναι...

Πατέρα, σ'ευχαριστώ για τις «ζωστηριές» που μου έριχνες ... Πείσμωνσα και τις αξιοποίησα δεόντως... Σ' ευχαριστώ και για το μεγαλύτερο δώρο που μου 'κανες : ΤΗ ΖΩΗ!